

PANC SOVA ÉS VIDÉKE

Politikai és társadalmi hetilap.

WOCHENBLATT für POLITIK und SOCIALE INTERESSEN.

Szerkesztői-Iroda: Templom-utca 6-ik sz. alatt.

A lap szellemi, valamint anyagi részét illető minden közlemény ide intézendő.
Előfizetési díj: Egy évre 5 frt; Fél évre 2 fl. 50 kr.; Negyed évre 1 frt 25 kr. — Vidékre: Egy évre 5 frt 50 kr.; Fél évre 2 frt 75 kr.; Negyed évre 1 frt 50 kr.

A lap megjelenik minden vasárnap. — Kéziratok nem adnak vissza. Aláírás nélkül beérkezett cikkek nem vétetnek tekintetbe. — **Hirdetések:** Az egy-hetnapos petitor ára 6 kr., rovatos szedés 10 kr., a minden hirdetésért járó 30 kr. ide nem érve. Gyakoribb, vagy nagyobb hirdetéseknek árlevegédessel szolgálok. Nyilvántartás 15 kr. — A lap egyes számainak ára 10 kr. Kapható a lap kiadóhivatalában és a Vig Fr. téle könyvkereskedésben.

Redaktionsbureau: Kirchengasse Nr. 6.

Sämtliche sich auf den intellektuellen, oder materiellen Theil des Blattes beziehende Sendungen sind hier zu richten.

Pränun-Bedingungen: Auf ein Jahr 5 fl.; halbj. 2 fl. 50 Kr.; viertelj. 1 fl. 25 Kr. — Prov. Auf ein Jahr 5 fl. 50 Kr.; halbj. 2 fl. 75 Kr.; viertelj. 1 fl. 50 Kr. Das Blatt erscheint jeden Sonntag. — Manuscripte werden nicht zurückgegeben. — Ohne Unterschrift eingeseandete Artikel werden nicht berücksichtigt. — **Insertate:** Die einspaltige Petitzeile oder deren Raum kostet 6 Kr., tabellar. Satz 10 Kr., die jedesmalige Stempelgebühr von 30 Kr. nicht mit inbegriffen. Bei häufigeren Annoncirungen nach Abfindung. — **Offener Sprechsaal:** 15 Kr. — Die einzelne Nummer kostet 10 Kr. — Zu haben in der Administration und bei Fr. Vig

Városunk jövője.

Elaludtak a fátylak lángjai, elhangzottak az öröm „éljen“-ei, mind ennek helyébe ismét a munkálkodás lépett.

Munkálkodni! Kötelességet végezni! Ez az, mi az embert igazi emberré teszi. Az egyént, a munkást, a család fejét mily öröm tölti bé, ha munkálkodása végén az eredményt látja; látja háza vagyonát szaporodni, látja teljesülni terveit, és ismét előre gondolhat a jövőre. Erzi, tudja, hogy kötelességének teljesítésével megkülönböztetheti magát azoktól, kik a ma teendővel nem holnap gondoknak veszik elejét, kik a napi munkálkodással csak is önző énjük vágyait elégítik ki. Az embereket ily értelemben két nagy csoportra lehet osztani: a gyomor embereire és a szellem embereire.

Mily erősen vannak az elsők a földhöz, a húshoz lánczolva és mily fenkölt szárnyalásúak a szellem emberei. — Ismerek embert, ki mint nap számos a szellem emberei csoportjához, és hány ember van, ki a tudás és műveltség birtokában a gyomor emberei csoportjához tartozik.

A szellem embere minden újabb ténykedésében megfrissül, újabb erőt merít a még szebb, a még nemesebb munkálkodásra. — Nem magáért, hanem sokaknak, egy egész város boldogításának, előre haladásának szentelheti egész erejét, akaratát: kovácsolni a felvirágoztatás alapját és áthatva lenni a humanismus érzelmek minden melegével, ez oly nagyszerű hivatás, melyet átérteni igen keveseknek adatott meg. — Az e hónapban megtartott tisztújítás bebizonyította, hogy átérzeve városunk legszebb hivatalának, a város atyjának hivatását, oly férfit helyeztet bizalmával a város — e nagy család — élére, ki a szó teljes értelmében a szellem emberei csoportjában az elsők között foglal helyet.

Minden erejét, akaratát hivatalának szenteli. Ugyszólván életcélja ez városunk derék polgármesterének, Péter Pál úrnak. Hány polgár tapasztalhatta előzőkenységét, szíves útbaigazítását, jóakarátát, őszinte tanácsát, minden, bármily csekély ügy iránti érdeklődését, a hivatalnok irányában barátságos, mindegyikben munkatársát látja, segédkezet, útbaigazítást nyújt; ő nem a főnök, hanem a szíves jóindu-

latu barát. A tisztújítás után különféle testületek üdvözölték, s válaszában mindenütt a nemes szellem embere lépett előtérbe, hangsúlyozva a békés egyetértő munkálkodást s mindenkitől csak egyet kért: „legyenek barátai, legyenek hozzá bizalommal.

Mondhatják némelyek, hisz azért polgármester, hogy ilyen legyen. De ezek elfelejtetik, hogy ez másképp is lehetne.

És polgármesterünket ezért nemcsak a tisztelet, hanem a szeretet is környezi. A szeretet nemcsak a polgármester, hanem az ember iránt. Jól tudjuk mindnyájan, hogy az ember bánatát és gondját hivatala iránti szeretetével egyensúlyozza. Adja az ég, hogy a jövő igen kevés bánatot, gondot adjon az embernek!

Ha gondot, fáradságot okoz egy család fejének az övéi eltartása, a jövőjükről való gondoskodás, sok apró-cseprő baj, úgy mennyivel, de mennyivel nagyobb gond, fáradság jár a város — e nagy család — élén állni, mennyi tapintattal, előrelátással, szakértelemmel az ügyeket vezetni, különféle ellentéteket kiegyenlíteni, igazságos és emberi eljárást sok kényes ügyben tanusítani, és ezek mellett a város érdekeit emelni, fejleszteni, stb. stb.

Pedig mennyi a hivatatlan a kritizálni való!

Ha tudnák ezek, mily sok dolog vár a megírásra, mily előre látással készítik városunk előljárói a terveket, városunk emelése, felvirágoztatása érdekében. A program oly szép, hogy a legnagyobb bizalommal nézhetünk a jövő elé. Persze, ez a program nem egy évre készül, minthogy nem is készülhet, idő kell a keresztül vitelhez.

Röviden vázolom azon tetteket, melyeket városunk előljáróinak eddigi működési irányából következtetünk és melyeket a jövő fog megtestesíteni városunk előrehaladása érdekében, egy része már teljesülés stádiumában van.

1. Városunk lakosságának legyen jó ivóvize. Kutatni azon módokat (akár kutak fúrtása, akár vízvezeték által) melyek által ez legelőnyösebben keresztül vihető,

2. A város egészségügye érdekében a csatornázás folytatása (a nivelírozással egyetemben), befejezése.

3. Az utcák, terek fásítása,

4. Az utcák kövezése.

5. A vasut-ügy végleges megol-

dása; (összeköttetés Nagy-Becskerekkel akként, hogy innen 10 óra alatt jut az ember a fővárosba)

6. Mint erkölcsi testület oda hatni, hogy a helyi hajó közlekedést magyar hajók közvetítsék, elérvén ez által a zimonyi vonallal való rendes és jó összeköttetést.

7. Az iskolaügy, fejlesztése (ha szükséges, az állammal karöltve új iskolák, ovodák felállítására).

8. A házi vagyon szaporítása, különféle jövedelmek házi kezelése.

9. A szunyogsziget erdősitése, hasznosítása.

10. Az utcák elnevezése, házak számozása.

11. Árvaház létesítése.

12. A tűzoltói intézmény fejlesztése.

Ekesen beszélnek e tettek városunk előljáróinak ügybuzgóságáról, gondoskodásáról.

Cikkünk végére hagytuk azon kérelmünket városunk polgárságához, hogy támogassák városunk szerett polgármesterét, tanácsát munkálkodásukban s akkor a haladás minden téren be fog állani!

Xaver.

Ein Wehrfaktor.

Der nächste Krieg ist ein unheimliches Räthsel; nur dass er unnenbares Unglück über die Menschheit bringen wird, ist von ihm sicher: alles Uibrige ist ein düsteres Geheimniss. Drei neue Faktoren wirken zusammen, um dieses Geheimniss unergründbar zu machen. Diese Faktoren sind: Eisenbahnen, neue Waffen und Massenaufgebote. Wohl haben schon in den Feldzügen 1870—71 und 1878 die Eisenbahnen eine bedeutende strategische Rolle gespielt; allein die Erfahrungen dieser Kriege reichen nicht aus, um aus ihnen die Regeln der Bahnstrategie im Zukunftskriege ableiten zu können, ist es doch bekannt, dass sich das Schienennetz Europa's in den letzten zwei Jahrzehnten nahe zu verdoppelt hat: eine Zunahme, welche auf dem Gebiete der kriegsmässigen Verwendung der Schienenstränge eine ganz neue Situation schafft. Die neuen Waffen sind das nächste räthselhafte Element des Zukunftskrieges. Man weiss im Voraus, dass ihre Tragweite sich erhöht, ihre Perkussionskraft sich furchtbar gesteigert hat und dass die Verwendung des rauchschwachen Pulvers fortan auf dem Gefechtsfelde ein sichereres Zielen ermöglichen werde; theoretisch lassen sich auch Vermuthungen darüber aufstellen, welche Veränderungen diese Reform in der Strategie und in der Taktik nach sich ziehen wird. Aber in Ermangelung jeglicher empirischer Erkenntniss tappt man dennoch im Dunkeln und der Zukunftskrieg ist auch in dieser Hinsicht ein grauenhaftes Fragezeichen. Und nun vollends die Zahl der Kombattanten! Haben die Feld-

herren bisher Hunderttausende ins Feuer geführt, so werden die Strategen des nächsten Krieges mit weit dichter Massen, mit Millionen zu arbeiten haben. Bis jetzt kämpften nur Armeen gegen einander, fürderhin werden ganze Nationen wieder einander zu Felde ziehen. Auch darin steht man einem Novum gegenüber, hinsichtlich dessen jede Praxis und jede Erfahrung fehlt. Sicher ist Eins: der Zukunftskrieg wird an verheerender Gewalt alle seine Vorgänger weitaus übertreffen und sein Ausgang wird mit Rücksicht auf die Vernichtungskraft der neuen Waffen sowie auf die ungeheure Anzahl der Kämpfer wesentlich bedingt sein von der Raschheit und von der Ergiebigkeit der Nachschübe an Waffen und an Munition.

Aus diesem Gesichtspunkte lag eine grosse Gefahr für die Wehrfähigkeit der Monarchie in dem Umstande, dass es nur eine einzige Gewehrfabrik im gesammten Gebiete Oesterreich-Ungarn gab. Wie wenn Steyer in Feindeshände gefallen oder vom Operationsgebiet abgeschnitten worden wäre! Die Nachschübe hätten ausbleiben müssen und dies hätte seine verhängnisvollen Konsequenzen nicht verfehlt. Es war daher mehr als wünschenswerth, es war geradezu unabweislich, dass durch Errichtung einer Gewehrfabrik in unserem Lande solcher Gefahr gesteuert werde. Ganz abgesehen von dem wirtschaftspolitischen Nutzen, den die Einführung eines neuen Industriezweiges in Ungarn bedeutet, war es ein Postulat unserer Wehrfähigkeit und der Sicherheit unserer Grossmachtstellung, eine Waffenfabrik auch in Ungarn ins Leben zu rufen. Entmuthigend, ja bestürzend hat daher auf die öffentliche Meinung das Fiasko gewirkt, welches vor Jahr und Tag den Zusammenbruch des kurz vorher geschaffenen Waffenfabrikunternehmens hervorgerufen hatte. Die Unvollkommenheit der technischen Einrichtungen war Schuld an diesem Misserfolge und die Opposition beilegte sich im Reichstage, gegen die Regierung den unwürdigen Vorwurf zu erheben, dass sie das Scheitern der Fabrik aus unpatriotischen Gründen direkt veranlasst habe. Die Regierung wies damals diese unerhörte Verdächtigung mit Entschiedenheit zurück und sie gab zu verstehen, dass eine nahe Zukunft die Grundlosigkeit dieses Tadels klar erweisen werde. Diese Verheissung ist nun zur Wahrheit geworden. Die ungarische Industrie- und Handelsbank hat es unternommen, die ungarische Waffenfabrik aus ihrem Zusammenbruche neu erstehen zu lassen. Unter ihrer Aegide wurde das Etablissement reorganisiert und mit neuen technischen Einrichtungen, mit einer neuen und tüchtigen Leitung, so wie mit gediegenen Arbeitskräften ausgestattet. Kaum ein Jahr lang wurde im

Stillen mit Eifer und Verständniss gearbeitet und die Frucht dieser Arbeit ist — wie die Pester Correspondenz konstatirt — ein Resultat, das jedes patriotische Herz mit aufrichtiger Genugthuung erfüllen muss. Die Fabrik hat die vertragsmässig bedungenen 60 Stück Probegewehre abgeliefert, dieselben wurden im Wiener Arsenal rigoros geprüft und vollkommen gut befunden. So kann denn das Etablissement nunmehr mit der Fabrikation im Grossen beginnen und die Existenz der ungarischen Waffenfabrik fürderhin als gesichert betrachtet werden. Die Wehrfähigkeit der Monarchie und die industrielle Entwicklung Ungarns erscheinen in gleicher Weise gefördert durch dieses befriedigende Ergebnis.

Megyei élet.

A főispáni kinevezés alkalmából ő méltóságához mintegy 250 üdvözlő távirat érkezett.

N-Becskerek város tanácsa f. hó 17-én a főispáni kinevezés alkalmából rendkívüli közgyűlést tartott, melyen nagy örömmel és éljenzéssel vették tudomásul az elnök által előadott eseményt, és a polgárság örömeinek kifejezést adandó fáklyás zene adását határozták el, melyen a magyar szónoklatot Dr. Demkó Pál, a szerbet Pánics Lyubomir esperes, a németet Hadfi Döme kir. közjegyző mondta el.

Névnapi tisztelgés. Jenő napján 18-án délel 16 testület és számtalan magános fejezte ki jó kívánatait a megye főispánjának. A vármegye tisztikara élén Dániel László m. főjegyző köszöntötte föl a szeretett főispánt.

Rónay Jenő Torontálmegye főispánjának főispáni székébe való ünnepélyes beiktatása nov. hó 28-án d. e. 10. órakor tartott meg; ezt megelőzőleg 27-én este a vármegye ház dísztermében, — a temesvári katonai zenekar jétszót. A beiktatás napján d. a. 5 órakor bankett volt a városi casinóban. A beiktatásra Bács-Bodrog, Csánád, Temes és Krassó-Szörény vármegyék és Pancsova, Temesvár, Versecz és Szeged városok hatóságai is hivatalosak voltak. A megye területén levő kör- és községi jegyzők is felhivattak körük elnöke által, hogy az ünnepélyen minél többen vegyenek részt.

Eljegyzés. Lestyánszky János t. beceei szolgabíró e hó 15-én jegyezte el Tordán Papik István uradalmi tisztartó bájos leányát Saroltát.

Kinevezés. Az igazs. miniszter Kirscht A. ó-beceei járásbírói joggyakorlatot a n-beceker. törv. székhez aljegyzővé nevezte ki.

N-Becskerek közegészségügyi viszonyai f. é. oktob. hónapban. A vár. 22,000

lakosából a hónap folyamán elhalt 63; született 87. Az egészségügyi viszonyok kedvezőlenebbek az előző hónapnál; nagyobb számban lépett fel a bélhurut és toroklob, melyek közül az első miatt 11-en haltak el; ragályos betegségek igen szorványosan fordultak elő. — Sz-y.

Die Bereitung und die Analyse der Boza.

Wir bringen den Artikel, denn dieses Getränk hat sich seit kurzer Zeit in unserer Stadt sehr verbreitet. Es ist somit gut, wenn das Publikum dasselbe kennen lernt.

Die löbl. Stadthauptmannschaft zu Pancsova de dato 18. Oktober 1. J. Zahl 5775 betraute mich mit der Aufgabe die Bereitung und die Analyse der Boza zu erforschen. Das Resultat meiner Forschungen lautet folgendermassen:

Boza (ein türkisches Erfrischungsgetränk) ist ein gegohrenes und fortgährendes Erfrischungsgetränk, welches seit dem letzten Sommer aus dem benachbarten Serbien bei uns eingeführt wurde.

In Betreff des ziemlich einfachen Processes der Bozafabrication sei hier die Hauptoperation kurz angedeutet.

Die Bereitung der Boza.

Man nimmt z. B. 30 Kilo flach gemahlene Kukurutzmehl, 2 Kilo Weizenkleie und 3 Kilo Weizenmehl und rührt es mit der Hand in dreimal so grosser Menge lauwarmen Wassers gut durcheinander, dass keine Klumpen bleiben und lässt sodann den Brei durch fortwährendes Umrühren langsam aufkochen, und kocht durch 12—16 Stunden (von 5 Uhr Früh bis 7—9 Uhr Abends) bei gleichmässigem Feuer und fortwährendem Umrühren (damit der Brei nicht anbrenne) zu einem dicken Brei ein. Dann giesst man den Brei in eine Mulde (aus Holz) und lässt ihn durch fortwährendes Umrühren ganz kalt werden.

Nachdem nun der Teig ausgekühlt ist, wird er dem Gährungsprocesse unterworfen, welcher durch ein Ferment, Hefe oder Brod angefacht wird.

Die Hefe (Ferment oder Brod) wird in Wasser aufgelöst und mit dem ganzen Teig wie beim Brodknetten gut durchgeknetet. Man lässt sodann den Teig einen ganzen Tag gähren, und am Abende passirt man den selben durch ein Sieb durch Zusatz von 4-mal so viel Wasser als man Teig nimmt, und lässt die auf diese Weise gewonnene Flüssigkeit in einem offenen Fasse die Nacht hindurch weiter gähren.

Nachdem nun die Boza auf diese Weise beinahe fertig gemacht ist, wird sie den

vármegye - szervezeti szabályrendeletet, mely a vármegye által készített, egész terjedelmében, mint kiváló munka el is fogadtatott.

Az 1880-ik év őszén főjegyzőnek választott meg, és mint ilyen tevékeny részt vett az akkoriban anyai port fölvert esángo-telepítésnél. Midőn pedig az 1880. és 1881. években előfordult rossz termések következtében a vármegye területén éhínség ütött ki, ő bízott meg az egész vármegye területére az inségekölcsönök felvételével, az inségesek élelmezésének vezetésével, a magbuza beszerzésével és úgy ennek, mint a pénzbeli segélyeknek kiosztásával.

Altalános föltűnést keltett szónoki tehetségével és szép irályával akkor, a midőn Torontálmegye fölcsatása és Szegedvármegye föllállítása céloztatott, és midőn a megyei székház dísztermében Mária Terézia arcképe lelepezésénél az ünnepi szónoklatot tartotta. Az 1886. évi október hó 18-án nagy többséggel a vármegye alispánjának választott meg és ekkor kezdődik azon kiváló tevékenysége, melyet a vármegye fölvirágzása érdekében kifejtett. Az ő fáradahtlan szorgalma és utánjárásának köszönhető a 110 kilométer hosszú, torontáli helyiérdeki vasutak kiépítése, a nagykikindai három huszárszázad befogadására alkalmas díszes lovaslak-tanya, a Ratkovits-féle alapítvány rendezése, a melyből Nagyikindán egy leány-növelde építetett. Végül ő építette föl a nagykikindai kórházat és a megalósítás stádiumába hozta a Nagy-Becskerek területén építendő közkórház eszméjét, a pénzügyi palota és méntelep fölépítését.

Hertelendy József főispán hosszantartó betegeskedése alatt reá bízta a Nagy-Becskerek város mellett célbavett telepítés veze-

Tárcza. — Feuilleton.

Hull az eső...

Hull az eső, őzi eső;
Szemeimbe búz könyecsepp jó;
Hervad a fű, . . . rajtam bánat:
Elvesztettem jó arámát.

Hullanak a falevelek,
Fecsékek új hazát keresnek,
Messze mennek . . . távol földre;
. . . Szegény arám jut eszembe.

Azok, amig vándorolnak,
Elmőmben eszmék támadnak
Bús lelkeimnek bágyatósága,
A találkozásat úgy várja!

Fellegeknek sötét aránya
Mintha csak lelkeimre szállna,
Felleg borítja az eget,
Fájdalom az én lelkeimet.

Csak nézek fel szomorkodva,
Nem is lesz hát derű soha?!
S e búz, fájó, nehéz eszmém,
Vigasztalom hogyan lehém?

De szétnyilik a sok fölleg,
S én egyszerre nyugodt leszek,
— Őzi nap szelid sugára,
Biztat a találkozásra.

Czipott György.

Rónay Jenő.

A megyei főispán ő Méltósága tegnap tartotta megyeszékhelyen roppant számú vendég jelenlétében installációját. Nem lesz fölösleges, ha pár szóban e tevékeny élet rövid jellemzését e helyen közöljük:

Zombori Rónay Jenő született 1854. április 11-én Kis-Zomborban, Torontálmegyében. Atyját, Jánost, a ki annak idején főszolgabíró és több ízben követ, majd országgyűlési képviselő volt, korán elvesztette, és ekkor nevelése vezetését anyja, irándai Karátsón Emilia, széles körben ismert és fenékült szelleme, szívósága és erényeiért szeretve tisztelt urhölgy vette át. Iskoláit mint magántanuló otthon végezte, s az érettségi vizsgát kitűnő sikerrel 1869-ben tette le Szegeden. Ezután a jogi pályára lépett, meiyet Pozsonyban végzett. Az abszolutoriumot 1873-ban nyerte el és 1874. évi március hóban Hertelendy József főispán által maga mellé, főispáni kiadó-titkárnak neveztetett ki. Az ügyvédi vizsgát 1876. évi március hó elején tette le jó sikerrel, s ekkor megyei aljegyzőnek választottatott. Mint ilyen az újszedei árviz alatt elhalt Keresztes Ignác szolgabíró helyére helyettesített és kiváló elismerést kiérdemelt tevékenységet fejtett ki e minőségében, ugy a Maros-lónél történt gátszakadás betömésénél, mint az árvizkárosultak élelmezése körül.

Rövid időre rá megválasztottt árvizéki ülnöknek, majd a vármegye első al-ügyészenek, midőn is a tb. főügyési címet nyerte. Ez állásától azonban az 1878. év őszén meg kellett válnia katonakötelezettsége miatt, és 1879. év október hó elsejéig mint egyéves önkénytes az első számú cs. és kir. huszárezredben szolgált.

Az önkénytes év elteltével ügyési állását ismét elfoglalta, de alig néhány hét múlva török-kanizsai szolgabírónak helyettesített és később a szegedi nagy árvíznél a kir. biztos tanácsba osztatott be, hol a ki-sajátítási munkálatok vezetésével bízott meg. Ez utóbi működési ideje alatt készítette el első önálló, nagyszabású munkáját, a

nächsten
Sieb in
mit Zuck
tum nim
lich aber
Au
sichtlich,
des Bier
Der
verschied
Peripheri
Dichte b
8-92°S.,
Essigs
Im
Zucker
Die
minaten),
und wenn
gehen si
und Stoff
Vor
der Boza
Die
men mit
Unt
säure, Es
röymes
Hülsen e
Boza
tractes u
Biere äh
die Boza
ger Alcoo
das Bier.
In
Boza ein
sind die
gen dersi
ferner ist
Bereitun
endlich o
locale si
finden.
Im
satz von
ches hier
den Gewi
Die
betreffend
ten den
Mengen
festen Spe
gierend. I
häufiger,
Nieren w
Boza
tését, és
mint 300
Ó f
réseül a
mely kit
ciókban
szky Gy
Olgát vet
szép fügy
Novelle,
Frat
stein ger
und in di
die Mama
men rich
Sache ab
Franz
ihre Tocht
fühlte, da
mit ihrem
liescht, w
sehr gut
ren ihre s
entgegen
Sie
hofs Abre
ihrer Tocht
nächst mi
ihr zu Li
wurden. A
waren, d
Franciska
Abschied
gen geblic
Was
sie schon

63; szük kedve nagyobb toroklob, haltak el; osan for-Sz-y.

er Boza.

enn dies unserer gut, wenn t.

t zu Pan-ahl 5775 Bereitung schen, laugen lau-sgetränk) es Erfri-zten Som-bei uns

nen Pro-ie Haupt-

ach ge-izenkleie mit der lauwar-ss keine den Brei-ssam auf-Stunden Abends) wvähren-icht an-.

Dann aus Holz) mrrühren

kühlt ist, erworien. der Brod

wird in en Teig t. Man zen Tag man den on 4-mal mt, und e Flüs-e Nacht

ese Wei-sie den

a bály-által ké-áló mun-

nek vá-ny részt esángó-és 1881. övetkez-üttött ki, erületére nségesek

uza be-pénzbeli

moki te-a midőn dvárme-a megyei arké-t tartot-an nagy választ-kiváló lvirágzá-án szor-a 110 ki-vasutak szársz-á-lovaslak-ndezése, -növelédét-gyikim-diumába építendő-alota és

szantartó-gy-Becs-és veze-

nächsten Tag abermals durch ein feineres Sieb in ein anderes Fass durchgelassen und mit Zucker versüsst. Auf das obige Quantum nimmt man nach Belieben — gewöhnlich aber 12 Kilo Zucker.

Aus dem Obenangeführten ist es ersichtlich, dass die Bozafabrication ähnlich der des Bieres ist.

Der Gehalt der Boza kann ungemein verschieden sein; fast so verschieden, wie die Peripherie der Bozafabrikanten.

Analyse der Boza: Dichte bei 17.5°C = 1.0360 was entspricht 8.92°S., Extract 7.50%, Alcohol 0.310%, Essigsäure 0.084%, Wasser 92.105%.

Im Extract sind vorhanden: Zucker 1.00%, Asche 0.127%, Milchsäure 0.3540%.

Die anderen Theile sind meistens Albuminaten, welche sehr leicht zersetzlich sind, und wenn die Boza längere Zeit steht, übergehen sie in unangenehm riechende Gase und Stoffe.

Von Kukurutz Fragmenten sind 4% in der Boza suspendirt.

Die Alcohol und die Milchsäure nehmen mit der Dauer der Gährung stetig zu. Unter dem Mikroskope findet man Milchsäure, Essigsäure Bacterien, weiter Saccharomyces Cerevisiae, Fragmente von Stärke, Hülsen etc.

Boza ist somit wegen des hohen Extractes und Alcohol-Gehalte dem jungen Biere ähnlich. Vom Bier unterscheidet sich die Boza wesentlich dadurch, dass sie weniger Alcohol und mehr Eiweiss enthält als das Bier.

In hygienischer Beziehung erheischt die Boza eine scharfe Beaufsichtigung. Vor allem sind die Fabrikslocale und die Einrichtungen derselben auf Reinlichkeit zu inquiren; ferner ist zu ermitteln ob gutes Wasser zur Bereitung der Boza verwendet wird; und endlich ob nicht in der Nähe der Fabrikslocale sich Abtritte- und Senkgruben befinden.

Im Sommer wird die Boza durch Zusatz von Eis (um es kalt zu erhalten), welches hier bei uns aus Sumpfen und stehenden Gewässern genommen wird, verunreinigt.

Die physiologische Wirkung der Boza betreffend, so regt sie in geringen Quantitäten den Appetit an, bei Genuss grösserer Mengen verschwindet das Bedürfniss nach festen Speisen und wirkt wenn sie älter ist purgirend. Die Athemzüge werden tiefer und häufiger, der Herzschlag energischer. Die Nieren werden angeregt.

Boza hat keine berauschende Wirkung.

tését, és ma már a muzslai telepen több, mint 300 csinos lakház áll fönn.

Ó felsége 1889-ben érdemeinek elismerésül a kir. tanácsosi címmel jutalmazta, mely kitüntetése alkalmával általános ovációkban részesült. 1887-dik évben Pattyan-szky Gyula és báró Duka Mária leányát, Olgát vette el, s házasságukat az ég két szép fiugyermekkel áldotta meg.

Der Fabrikant.

Novelle, aus den hinterlassenen Schriften des E. Kreics. (Fortsetzung.)

Die Wahrheit.

Franziska Halm war wirklich Frau Malstein geworden, daran war nicht zu zweifeln und in diesem Punkte der Bericht, welchen die Mama an Bergdorf geschickt, vollkommen richtig; hinsichtlich der Details der Sache aber war alles grundfalsch.

Franziskas Mutter wünschte allerdings ihre Tochter recht bald zu versorgen, das sie fühlte, dass es mit ihr zu Ende gieng und mit ihrem Tode auch die kleine Pensien erliescht, welche sie genoss und überdiess sie sehr gut beurtheilen konnte, welchen Gefahren ihre schöne Tochter nach ihrem Tode entgegen gieng.

Sie brachte also baldigst nach Berg-hofs Abreise ihre und O. Malsteins Wünsche ihrer Tochter eindringlichst vor; freilich zu-nächst mit keinem anderen Efolge, als dass ihr zu Liebe Malsteins Besuche angenommen wurden. Als aber bereits Monate verflossen waren, da wendete sich die Sache; denn Franziska fühlte, dass sie Mutter werde; der Abschied von Bergdorf war nicht ohne Folgen geblieben.

Was sollte sie thun? An Bergdorf hatte sie schon oft geschrieben, dass sie keine Aut-

Von grosser Bedeutung für die Gesundheit ist auch die Temperatur der Boza. Verkältung des Magens durch zu kalte Boza kann leicht geschehen, ganz einfach deshalb, weil Boza ebenso wie das Bier in gresen Schlücken getrunken wird; in kleinen Schlücken bringt selbst das kälteste Getränk keinen Schaden. Die Folgen der Verkältung des Magens sind ein acuter Katarrh. Der richtige Wärmegrad für Boza ist 10%.

Pancsova 3. November 1891.

Dr. L. Nenadovics
Stadtarzt.

Tanitók közgyűlése.

A „Délmagyarországi Tanítóegylet“ pancsovai fiókja e hó 12-én tartá városunkban szép számban egybegyűlt kartársakkal rendez közgyűlését. — A gyűlés kiemelkedő pontja volt Bontilovits Gusztáv ozorai áll. ig. tanító emlékbeszéde gróf Széchényi Istvánról. A majdnem egy óráig tartó beszédet a közgyűlés a legnagyobb figyelemmel hallgatta s a beszédben nyilvánuló hazafias szellem élénk viszhangra talált. — Hajdú Szylveszter dollovai áll. tanító: „a tanitók eszményi hivatása és anyagi helyzete“ című allegorikus előadása után Láng Mihály pancsovai polg. isk. tan. fejtette ki nagy szakértelemmel a főkegyelet működésének programját, melyet 21 pontba foglalt. — Indítványát, hogy a közgyűlésen hozott határozatok, valamint a közgyűlésre kintizott tételek javaslati sokszorosítandók s úgy az egyes tagoknak, mint a főkegyeletnek megküldendők, élénk helyeslések között elfogadták, miáltal a tagok között szorosabb kapocs létesül és a szellemi élet élénkül. — Fontos pontját képezte a közgyűlésnek a Gromon Dezső magyar nyelvtérjesztő egyesület átirata, mely szerint nevezett egyesület a tanítóegyletnek erkölcsi és anyagi támogatását ajánlja. A közgyűlés, tekintve a közös nemes, hazafias célt — a legnagyobb örömmel csatlakozik a karöltve működéshez és a Gromon egyleti főkegyelet alakításának elősegítését megígéri. — A tavaszi közgyűlés Lajostalván tartatik meg. Több folyó ügy elintézése után a szépen látogatott és érdekes közgyűlés 1/2 órákor berekesztetett.

M-r.

Helyi hírek. — Lokalneugkeiten.

Ungarische Predigt. Heute um 1/2 10 Uhr findet in der röm. kath. Kirche die Predigt in ung. Sprache statt.

Ernannt wurde zum hiesigen k. ung. Hauptzollamte Otto Koller zum Zollamtspraktikanten.

wort bekam, war natürlich, da sie nur seine ihr bekannte Adresse in P. wo er bei seiner Mutter gelebt benützen konnte und diese natürlich die Briefe einfach las und verbrannte. In dieser Nothlage sprach sie offen mit ihrer Mutter und auf deren Aufforderung ebenso mit Otto Malstein.

Dieser erschreck zwar allerdings über die Mittheilung aber sein Wunsch die schöne Franziska zu besitzen, war so mächtig dass er ihr anscheinend mit der grössten Wahrheit erklärte, sie mache ihn unbeschreiblich glücklich, wenn sie seine Hand annehme; — insgeheim aber hatte er schon beschlossen, sich des Kindes, wenn es am Leben bliebe auf die einfachste Art zu entledigen, indem er es, allenfalls ohne Vorwissen der Mutter bei der ersten besten Gelegenheit an die Grossmutter, das heisst: an Bergdorfs Mutter ausliefere. Doch war er ebenso entschlossen, dasselbe zu behalten, wenn er dafür gut bezahlt würde. Wir sehen daraus, dass Otto Malstein nicht nur Sinn für Frauenschönheit, sondern auch einen vorurtheilsfreien Sinn für Gelderwerb besass, wenn er sich dabei nur nicht zu sehr anstrengen musste.

Franziska, in ihrer Hoffnung auf Bergholz getauscht von Malstein umworben und von der Mutter bestürmt willigte in alles, ja sie glaubte in Otto einen Ersatz. Für den treulosen Vater ihres Kindes zu finden — und willigte ein. Die Hochzeit wurde abgehalten die Braut erfuhr aber nicht, dass sich Otto bereits vor derselben an Bergdorfs Mutter gewendet und von ihr, die den Frieden ihres Sohnes und ihre eigenen Hoffnungen nicht vernichten wollte, eine für ihre Lage immerhin bedeutende Summe erpresst hatte — natürlich unter der Bedingung, dass damit die Sache für immer abgethan bliebe,

Generalversammlung. An der am Dienstag den 24-ten abgehaltenen V, ausserordentlichen Generalversammlung brachte Präses Paul v. Péter die Zuschrift des torontaler Komitates zur Vorlage, womit dem Municipium die Ernennung v. Rónay Jenő, zum Obergespan des Komitates mitgetheilt wird. Der Einladung zur feierlichen Installation, die am 28-ten Vormittags vor sich ging folgend, wurde aus folgenden Herrn eine Deputation entsendet: Bürgermeister Paul v. Péter oder dessen Stellvertreter Dr. Alex. Ruttner Oberstadthauptmann, Dr. Adolf Scsitinszky, Dr. Ignatz Radda, Mita Milutinovics und Athanas. Krancsevics.

Postwesen. Dieser Tage inspicierte k. Post-Rechnungsrath Markes Sebestyén das hiesige Postamt zwei Tage hindurch und fand alles in grösster Ordnung.

Bezirksarzt. Se. Hochgehoren Obergespan Jenő v. Rónay ernannte den in Werschetz practicirenden Arzt Dr. K. Kehrer zum Bezirksarzte für den Sprengel Pancsovas.

Bürgermeister. Paul v. Péter ist seit einigen Tagen kränklich und muss auf ärztlichen Rath das Zimmer hütten. Wir hoffen, dass er in einigen Tagen sein Amt wird antreten wird können.

Parteiversammlung. Gestern Nachmittag hielt das Präsidium der liberalen Partei des torontaler Komitates im Casino zu N. Becskerek eine Versammlung. Ein Centralkomité wurde entsendet und werden zur Regelung der Wahlbezirke einzelne Parteimitglieder entsendet.

Militärkonzert. Die Musikkapelle des k. u. k. Infanterie Regiments Nr. 43. aus U. Weisskirchen unter persönlicher Leitung ihres Kapellmeisters Pospischill gibt auch heute im Hotel Trompeter ein Konzert; das dem gestrigen an Besuch gewiss in keiner Weise nachstehn wird. Goldschmidt L. hat nicht nur keine Kosten gescheut, sondern auch durch die Ordnung der Plätze eine praktische Neuerung eingeführt, die dem Publikum nur zu Gute kommen wird. Näheres im Inseratentheile.

Ein Mann in 30 Gestalten. Hegyi Gyula Mitglied des budap. Nationaltheaters weit in unserer Stadt. Hegyi Gy. ist derjenige Künstler der in staunenswerthen schnellen Variationen 30 dramatische Gestalten mit seltener Plastik und mit bei Imitatoren nicht gekanntem Erfolg — darstellt. Nach den Kritiken der uns vorgezeigten Blättern der Provinz ist H. Gy. kein gewöhnlicher Imitator, der seinen Erfolg den Reklamen verdankt, sondern ein ernster, selbstbewusster Künstler in dessen Verve das Publikum den grössten Genuss finden wird, weshalb wir ihn empfehlen. Die Vorstellung findet im Ho-

Und eben das war der Anfang vom Ende. Otto, der bald seine Lust an der schönen Franziska gebüsst hatte, glaubte, sowie das erstmal auch später Geld von Bergdorf bekommen zu können, da es ihm nicht unbekannt blieb, dass Bergdorf im Begriffe war eine sehr gute Partie zu machen und da es Otto besser zusagte wenig zu arbeiten und viel zu geniessen, als das Gegentheil zu thun, so was der Hausfriede auf sehr schwankem Grunde aufgebaut. Wirklich fehlte es noch vor der Geburt des Knaben, der den Namen Hans nach dem wirklichen Vater bekam, nicht an Vorwürfen und als nach der Niederkunft die Sache immer ärger wurde, so musste Franziska für ihre wiederholte Unbesonnenheit bitter büssen. Als ihr aber endlich ihr lieber Mann auf's deutlichste sagte, dass er wohl sie geheiratet habe, aber fremde Bastarde nicht im Hause dulden werde, da brach ihr fast das Herz und eines Morgens, als Malstein, wie gewöhnlich spät nach Hause gekommen noch fest schlief, gieng Franziska mit ihrem Kinde fort, um nicht mehr wieder zu kommen. Sie hatte für sich eine Dienststelle gefunden und so leid es ihr war sich von ihrem Kinde zu trennen, so that sie es und gab es in die Pflge.

Die Dienstherrschaft bei der sie eintrat waren zwei herzlich gute aber alte Leute, die ihre Dienerin immer um sich haben wollten und sie zwar gut zahlten, dagegen im Vorhinein sich ausmachten, dass sie nur bei ausserordentlichen Fällen; höchstens aber alle 4 Wochen einmal einen ganz dienstfreien Tag haben würde. Der Lohn war aber gut und die Mutter brauchte ihn für ihr Kind. Sie entschloss sich also einzutreten und forderte erst nach Verlauf von den bedungenen 4 Wochen einen freien Tag und ihren Lohn.

(Fortsetzung folgt.)

tel Weiss Dienstag den 1. Dezemb. statt. Anfang 1/2 8 Uhr.

Propellerfahrten. Der kleine Lokalpropeller „Remény“ der seit einigen Tagen seine Fahrten zwischen der Stadt und Temesmündung begonnen hat, wird seine Fahrten bis zum Vorkontumazsteg ausdehnen.

Jägernormal-Wäsche. Wir machen unsere Leser, gelegentlich der Wintersaison auf das Inserat des Hauses M. May „Jägerwäsche“ umso mehr aufmerksam, da mit diesem Artikel sehr oft Missbrauch getrieben wird und man echte Waare nur durch renomirte Häuser, die mit der Hauptfabrik in Verbindung stehen, erhalten kann.

Unvorsichtigkeit. Donnerstag Nachmittag geriet beim Kukurutzrebeln die Hand eines kleinen Mädchens in die Maschine und wurde arg zugerichtet. Das beschädigte Kind wurde aus dem Elternhause der Unterstadt in das Spital überführt.

Diebstahl. Der junge Comis Bozsincovic Anton in der Grosstrafik entwendete Donnerstag eine grosse Quantität feiner Zigarren und Tabaksorten dem Geschäfte, die er dann dem Tirsaskör-Diener um den halben Preis zum Verkauf anbot. Letzterer verständigte sofort die Polizei, die den hoffnungsvollen Jüngling mit sich nahm. Er wurde der Staatsanwaltschaft übergeben.

Mord. Vorige Woche ist in Ozora der Verrechnungswirth Georg Vincze, von einem totalbetrunkenen Román n, welchem er ein Gläschen Schnaps verweigerte, ermordet worden.

Köszönetnyilvánítás. A helybeli állami főgymnasium igazgatósága az intézet nevében köszönetét fejezi ki Steuerer David az intézetnek ajándékozott 21 darab római régi rézpénzért.

Magy. Dalkör. A Pancsovai M. Dalkör 21-diki estélye várakozáson felül sikerült. Szép és mondhatjuk uri közönség gyűlt már 8 órákor este a Trombita termébe, hogy tanuja legyen a válogatott műsornak. Ritkán — pedig sokszor hallottuk e régi egyletünket — mutatott fel a dalkör összes kara, oly lelkesen és gyújtólag előadott valamit, mint a minő a „Verradóra“ s a bezáró „Magyar király induló“ voltak. A szép összehangzott darabokat a közönség hosszantartó tapsokkal fogadta. Nagy jártasságra és szabatságra vallott Lócz J. „Romancz“ soloja is, melyhez a tiszta bassus hang épen illett. Nagy tetszéssel fogadtattak Schaller Juliska k. a csengő tiszta hangjai az „Esti dalban“ valamint Wijkoviti Sz. új tagnak „Dallam“ soloja Marthából. Ha a dalkör tagjai a szép sikert és eredményt fontolnia veszik, melyet a közönség nekik osztályrésztül jutott, úgy a most megerősödött hangok még ennél is tökéletesebbet fognak nyújtani, hasznára a magyar dalnak.

Estély. A „Pancsovat Gtomon D. egyesület“ folyó évi december hó 5-én (szombaton) a „Trombita“ szálló nagytértermében felvonással, zenei és műkedvelői színi előadással egybekötött Estélyt rendez. Műsor: 1. Bánk bán. Dalmükivonát Abrányi Kornél-tól. Zongorán előadják: Magyarérics Mariska k. a. és Merzics Zsófia k. a. 2. Egy csókhistória. Szalóczy B. tól. Felolvasa: Fa István. 3. a) A csók. Ardetti-től. b) Dienes Glück, diese Lust. Balfe-től. Két soprán-solo. énekli: Christian Betty k. a. zongorán kíséri: Fránek Gábor. 4. Két nő egy férfi. Ulen. Vigjáték 1 felvonásban. Személyek: Martinet, Kondoros Mihály. Eugenia neje, Molnár Józsefné. Clarisse fiatal özvegy, Traupmann Sarolta k. a. Előadás után: Táncc. Belépti díj: személyenként 50 kr. Kezdeté esti 8 órákor. A t. cz. hölgyek kérésnek, szíveskedjenek egyszerű öltözetben megjelenni.

Közgyűlés. A helybeli izr. templom-dal-egylet rendez évi közgyűlést f. évi november 22-én tartotta meg a tagok élénk részvétele mellett. A gyűlés lefolyásáról a következőket jelenthetjük. Az évi jelentésből kiderült, hogy az egylet működő tagjainak száma 24, pártoló tagjainak száma pedig 125; az évi bevétel 539 frt 50 kr. A gyűlés legfontosabb mozzanatát a tisztviselő megválasztása képezte; elnökül egyhangulag és lelkesedéssel az egylet felvirágzása körül sok érdemet szerzett Dr. Weil Adolf ügyvéd választott meg, megválasztottak még továbbá alelnöknek Deutsch Gyula pénztárosnak Haim Henrik, titkárnak Pollak Miksa.

Wasserstand von 23. bis 28. November. Nimmt ab: am 23. Nov. 0.74 cm., am 24. Nov. 0.72 cm., am 25. Nov. 0.71 cm., am 26. und 27. Nov. steht 0.70 cm., am 28. Nov. nimmt zu 0.72 cm.

Fahrdordnung der Localschiffe zwischen Semlin, Belgrad und Pancsova für den Personen-, Fracht- und eventuellen Schlepplienst. Giltig für die Monate November und Dezember 1891. Von Pancsova nach Belgrad-Semlin: um 10 Uhr Vorm. und 3 Uhr Nachm.

Vom Semlin nach Belgrad-Pancsova: 7 Uhr Vorm. und 1 Uhr Nachmittag. — Fahrpreise: Von Pancsova nach Belgrad I. Pl. 67 kr., II. Pl. 50 kr. Von Pancsova nach Semlin I. Pl. 85 kr., II. Pl. 60 kr. — Die Einfahrt in die Temes und die Ausfahrt aus derselben hängt von den Wasserstands- und Witterungsverhältnissen ab.

Vegyes hírek. — Mannigfaltiges.

A magyar szabadságharc a párisi színpadon. Párisban előadták a múlt hetekben Bureau Eduard „Csallád és haza“ cz. daraját, mely anyagát a 48-diki magyar forradalomból meríti. A hatásos darab szép sikert aratott s a színeszek nagy lével játszottak. — **Patti Adelmia** decz. 24-án utazik el New-Yorkba. — **Erzsébet király**nek ő felsége jövő hónap első felében tér vissza Bécsbe. A király ő felsége eléje utazik Miramarcba — **A magyar delegáció** minden vita nélkül szavazta meg a közös pénzügyminiszterium és a közös számszék költségvetéseit is. — **Albrecht Szalvator** főherceget, Károly Salvator főherceg fiát, születése 20-ik évfordulója alkalmából a király ő felsége nagykormány nyilváníttotta és a főherceg ez alkalomból külön udvari személyzetet kapott. A főherceg sógora Maria-Valléria főhercegnőnek s jelenleg Szombathelyen lakik. — **A képviselőház** közoktatásiügyi bizottsága csütörtökön 10 órákor már megkezdte üléseit, melyen a tanítók nyugdíjáról szóló törvény javaslatot fogják tárgyalni. — **A Vaskapu-szabályozási** munkálatoknál nemrég egy egész ládányi ezüst-pénzt találtak, Lipót király korából. — **Dr. Wenzel** a budapesti m. kir. tud. egyetem nyugalm. rendes tanára, főrendiházi tag f. hó 22-én 80 éves korában elhunyt. — **Fonseca** a brazilai egyesült államok e'nöke leköszönt. — **Az oroszországi éhínség.** Az oroszországi éhezők számát 10—40 millióra teszik mert a rossz aratás tulajdonképen az ország azon részében volt, mely kenyeret ad az egész országnak máskor. Hír szerint a czár 50 millió rubelt adott sajátjából az inségek segélyezésére alakult segélybizottságnak. — **Leo pápa** decz. 14-ére tette ki a titkos konrisztiumot. — **11. íres bíbironk** hely közlöl most csak kettőt fognak betölteni s ezek közt, hír szerint, az új herceg primás lesz az egyik. — **Az aradi vágongyárban** december 1-én már megkezdik a munkát a szerződött 1000 munkással. — **A magyar-fegyvergyár** már javában gyártja a fegyvereket, minthogy a próbák jól sikerültek. **Lenával.**

Vidéki élet. — Umgebung.

Torontálmegeje alispánja.

Új hajnal hasadt Torontál megeje eddig gyászba borult egén; mosolygó sugarakkal kezdi az új nap felvidítani a szomorú arcokat, búsló kedélyeket. Az örökre leáldozott nap helyébe nem várható a megeje méltóbb utódot, mint a minőt nyert: Zombori Rónay Jenő úr ő méltósága személyében.

Ma veszi kezébe a megeje közgazgatás gyepöljét s a tény már magában képes torontálmegeje polgárságban édes örömet kelteni. Miért ez az édes öröm? — Ez abban leli magyarázatát, mert a megeje polgárságának 17 év óta volt alkaima az új főispán kiünlő tulajdonságait úgy egényi, mint hiva aloskodási szempontból megismerhetni. A kinek csak is egyszer volt alkalma vele akár hivatalosan akár privátim érintkezhetni, arra leereszkédő tapintatos modorával, pártatlan igazságszeretével oly kellemes benyomást gyakorolt, mely eltörölhetlenül véssédt az illető lelkébe.

Mint a megejei al — és főjegyzőnek, továbbá mint alispánnak elég alkalma nyitott a közigazgatás minden ágát gyakorlatilag elajjárni s azért büszkén mondhatjuk, hogy Torontálmegeje Rónay J. úr ő méltóságával valódi szakembert nyert főispáni méltóságra való kinevezetése által.

Mint ugyanezen megeje alispánjának bő alkalma volt a megeje minden viszonyait megismerkedni, beutazván gyakran megejeének járásait; személyes meggyőződésből ismeri a bajokat is, nem szorúl tehát csusz-mászó tanácsadókra, hivatalan besugódkra, mert mindezzel tisztában van. Különbzen egyes tiszta jelleme a legjobb készség az igazság félrevezetésére irányzott bármily merényletnek azonnali elnyomására.

A magyar szellem s a magyar nyelv terjesztését ezen polyglott megejében szent kötelességének ismerte már mint alispán, annál nagyobb hatással fogja azt tetheti tehát főispáni méltóságában. Mi is szent kötelességünknek tartjuk itt Pancsova környékén tőlünk kitalítható módon a magyar szellem s a magyar nyelv terjesztésében s ápolásában közreműködni s ezen nemes célnak elérésére szükséges hathatós támogatását bizton reményljük.

Vége el nem titkolhatjuk még a föltüti örömminket, hogy az új, szerető-tisztelt főispánunkban s megeje a köznevelődés valódi apostolát üdvözölhetik, ki már alispán korában megértette a korkövetelményeit a br. Eötvös József nemes törekvéseit s azon mondasát: „Csak művelt magyar nemzetnek van jövője;“ ezen időtől togra folytonosan azon van, hogy ezen nemes törekvéseket örvényre emelni segítse. Az iskolát, a köznevelődés ezen melegágyát, megejében már eddig is melegen pártolta, támogatás s ezennél még nagyobb a reményünk, hogy a köznevelődés még néhány le nem győzött akadályát is megfogja szüntetni.

Ezen örömteljes tények után biztossan állíthatjuk tehát, hogy megejék Zombori Rónay Jenő úrnak főispáni méltóságra való kinevezetésével új aerába lépett.

Torontálmegeje főlvirágzásának édes reményében mi is sorakozunk az egész megeje üdvözölő küllötségei közé Pancsova környékéről. s tiszta szívünkkel kívánjuk, hogy a Mindenható szerető-tisztelt főispánunkat új méltóságának hathatós működésében eredményre vezérelje, minden nemes cselekedetében támogassa!

Janda Ferencz.

Bavanista 26/XI. 1891. — Bavanista községbe ma délután 4 órákor 40 Méter mélységnél ártézi vizet nyert, mely oly ha-

talmas sugárban ömlik ki, hogy a vizkifolyás óránként több mint 1000 Hectoliter. A lakosság e feletti öröme leirhatlan. M.

Mit ajándékozunk gyermekeinknek! Ezen kérdés a karácsony közelgésével mindinkább foglalkoztatja a szülőket. Manap már annyi szép és pompás nyújtatik a gyermekeknek, hogy a fenti kérdés nem fejthető meg oly könnyen, különösen pedig oly szűk által, kik az ajándéokra csak szerény összeget fordíthatnak. Szolgálatot vélnünk tenni azoknak, ha alkalmas, karácsonyi ajándékot ajánlunk nekik.

Nem új czikk, hanem egy játék, mely az idő próbáját kiállotta és melynek magas nevelési értéke tekintélyes tudósok által elismertett. A legszelebb körökben elterjedt Horgony-Közpítőkeregyeket értjük ezen játék alatt. A gyermekeknek évek hosszú sorá az kellemes foglalkozást nyújtanak és a legvadabb gyermek is eljátszik vele örök hosszág. A főelőny azonban abban rejlik, hogy mindeu Horgony-Közpítőkeregyen később a kiegészítő szekrények hozzávárlása által kiegészíthető és hogy azon szülők, kik nem akarnak egyszerre nagy összeget fordítani egy nagyobb szekrényre, ezen kiadást több évekre feloszthaják, ki részleteket akar tudni ezen ajándékokat illetőleg, az hozassa meg a gyrtól (Kic ter F. Ad. és társa, Bécs, Nibelungengasse 4.) a képes árjegyzéket, mely ingyen és bérmentesen megküldetik.

Irodalom.

Az „**Ungaria**“ novemberi füzeté is megjelent, díszes kiállításban, gazdag tartalommal. **Moldován** Gergely egyetemi tanár nagy gondal szerkeszti a folyóiratot, melynek célja a magyar kulturának, a románok között, a román-magyar barátságának, szolgálatot tenni. A 2-ik tétel tartalma: Mi és Románia. — A magyar-románok és a magyar nemzet. — Válaszirat a bukarestiek emlékiratára. Moldován Gergelytől. — Egy bujdosó naplója. Jokai Móról. — A mohácsi román-magyar nyelvemlékek. Hunfalvi Páltól. — Magyar regényirok. Rátz Jánostól stb. — Elküldési ára egy évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr. — Az úszagek Moldován Gergely szerkesztőhöz küldendők Kolozsvárra.

Törvényszéki csarnok.

Végtárgyalások. 1891. évi december. hó 1-én: Notáros Váza és társai botosi lak., elleni személyes szabadság megsértése miatti büntügy. — 1891. évi December hó 3-án: Dr. Asztalos János pancsovai lakos, elleni nyilvános rágalmazás miatti ügy. — Czemb an Jéfa pancsovai lak., elleni gondatlanságból okozott testisérts vétsége miatti ügy. — Todorov Zsiva dobriczai lak., elleni embe-ölés miatti büntügy. — 1891. évi December hó 5-én: Babutz Jovan és t. ozorai lakos, elleni halat okozó testisérts miatti büntügy.

Eingesendet.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Musterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide kränset sofort zusammen, verbleicht bald und hinterlässt wenig Asche von hellbrünnlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schussfäden“ weiter (wenn sie mit Farbstoff erschwert) und hinterlässt eine dunkelbraune Aschz, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kränset sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depot von G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.), Zürich versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Roben und ganze Stücke portofrei und zollfrei in's Haus.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos:
DR. VIZOLY Z.

Hirdetésekek. — Inserate.

6538 szám

1891.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. törvényczikk 172 §. értelmében ezennel közhírré tétetik, miszerint az iparhatósági megbizottak választása folyó évi december hó 6-án délután 3 órákor fog-a város-háza nagy termében megtörténi; mely czélra az itt lakó választó iparosok és kereskedők megjelenni felhivatnak.

Választhatók, kik a választást megelőző évben legalább 20 frt. kereseti adót fizettek.

A városi rendőr kapitányság m. I. f. iparhatóság.

Pancsován 1891. november 27-én.

főkapitány helyett

Rakicsics Sándor

I. v. r. alkapitány.

VON
noch rlic
Husz
werden so
geschlage
Diese pra
timeter la
dick wi
und ko
1 Stü
Jede Bes
erledigt
nachme,
Depot
w
Eg
mé
Hus
féláron a
szállítás
E gy
130 cm.
oly v
darab
3
Miu
sabban es
tés melle
szerint vi
Depot
6-6 V
5763
189
Árve
Az
tóság ke
nevezett
az alább
írásbeli
egybekö
fog tart
I. M
estári is
hó 28-8
437 1352
január h
hó 30-ig
szonbér
II. I
ispánság
25-én d.
na-parti
jog az
gyása n
31-ig te
bér min
Pan
hó 10-ér
M.
(Utány
Mün
genthum
25-ten N
Ispansam
147 s
12600 ex
F
Pan
évi 800

VON EINER LIEFERUNG
noch rückständige 3000 Stück grosse sogenannte
Huszaren-Pferde-Decken

werden schnellstens um den halben Preis zu Geld geschlagen, da die Lieferung eingestellt wurde. — Diese prachtvollen Pferdedecken sind 175 Centimeter lang und 130 Centimeter breit, mit farbigen Streifen.

dick wie ein Brett, warm wie ein Pelz,
und kosten jetzt, so lange der Vorrath reicht,
1 Stück fl. 1.68 | 1 Paar fl. 3.30

Jede Bestellung wird auf das sorgfältigste sofort erledigt gegen Baarzahlung oder gegen Postnachnahme, für Nichtpassendes wird auf Verlangen das Geld retournirt durch das

Depot und Decken-Magazin Nr. 99.
zur „ungar. Krone“,
Wien, V/I. Rüdigerasse.

Egy szállitmányból
még hátramaradt 3000 db. ugynevezett
Huszár lótakaró

féláron azonnal áruba bocsátatik, minthogy a szállitás beszünttetett.

E gyönyörű lótakarók 175 centim. hosszúak és 130 cm. szélesek szines vonalokkal

oly vastagok mint egy deszka és oly meleg mint egy bunda
és jelenleg, míg a készlet tart
darabonként 1 frt 68 kr. páronk. 3 frt 30 krba kerülnek.

Min' en megrendelés azonnal és a legpontosabban eszközöltetik posta utávév vagy készfizetés mellett. A nem alkalmasait a pénzt kívánság szerint vissza küldi a

Depot und Decken-Magazin Nr. 99.
zur „ungar. Krone“
6-6 Wien VI. Rüdigerasse.

5763 szám
1891.

Árverési hirdetmény.

Az alolított m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt levő, s alább megnevezett tárgyak bérbeadása céljából, az alább megjelölt helyeken és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, és pedig:

I. Nagy-Becskereken a m. k. kincstári ispánságnál 1891. évi november hó 28-án d. e. 9 órakor. A botosi 437¹³⁵² hold dominális föld 1892. évi január hó 1-től 1897. évi szeptember hó 30-ig terjedő időre évi 700 frt. haszonbér mint kikialtási árral.

II. Pancsován a m. kir. kincstári ispánságnál 1891. évi november hó 25-én d. e. 9 órakor. Pancsován a Duna-parti cölöp és rakodási díjszedési jog az árverési jegyzőkönyv jóváhagyása napjától 1894. évi deczemb. hó 31-ig terjedő időre évi 20 frt. haszonbér mint kikialtási árral.

Pancsován, 1891. évi November hó 10-én. —

M. kir. jószágigazgatóság.
(Utánnom. nem díjaztatik.)

Mündiche Lizitation verschiedener Eigenthum des Staates bildender Rechte am 25-ten November 9 Uhr Vormittag im K. Ispansante zu Pancsova. 1763 2-2

147 szám
12600 ex 891.

Pályázat.

Pancsova th. városánál betöltendő évi 800 frt. fizetés és 200 frt. lakpénz

élvezetével összekötött aljegyzői, — továbbá évi 600 frt. fizetés és 120 frt. lakpénz élvezetével összekötött két II. osztályú számtisztai állásra ezennel pályázat hirdettetik.

A pályázati kérvények f. évi deczember hó 13-ig Pancsova th. város tanácsánál nyújtandók be.

Megjegyeztetik, hogy a számtisztek az egy évi fizetésnek megfelelő tiszti óvadékokat készpénz, óvadékképes értékpapirokban vagy ingatlanokra való biztosítás által nyújtani tartoznak.

Pancsova th. város tanácsa, 1891. évi novemb. 16-án.

Péter Pál
polgármester.

1769 2-2

742 szám
1891.

Árverési hirdetmény.

Alolított bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. §. értelmében ezennel közhírré, teszi, hogy a n.-becskereki kir. törvényszék 12,880/891. és a budapesti V. ker. kir. járásbíróóság 1891. évi 102232. számú végzése következtében D. Orsó Máttyás s Dr. Herzl Isidor ügyvédek által képviselt Armand Rudolf és Goldberger Sam. f. s fia javára Kamenkovics Nikola jarkováczai lakos ellen 2000 frt. és 16 frt. s jár erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1296 frt 67 krra becsült bolti áruk, kukorica, zab, kocsai, butorok, hordók, mérlegek, 1 kukorica morzsoló és 1 kukorica katarkából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az antalfalvai kir. járásbíróóság 2799/891. számú végzése folytán 2000 frt. és 16. frt. tökéltétel, 2000 frt. 1891. évi Oktober hó 15. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 107 frt 75 krrban bíróság már megállapított költségek erejéig Jarkováczai végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközésére 1891. évi Deczemb. hó 12. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is fognak eladatni.

Kelt Antalfalván, 1891. évi November hó 20 napján.

Bossán Lipót
kir. jbir. végreh.

Lizitation von verschiedenen Meubeln des Jarkovaczer Insassen Nicola Kamenkovics am 12. Dezember l. J. 10. Uhr Vormittag zu Jarkovacz.

Wein-Extrakt.

Zur augenblicklichen Erzeugung eines vorzüglichsten gesunden Weines welcher vom echten Naturwein nicht zu unterscheiden ist, empfehle ich diese bewährte Specialität.

Preis für 2 Kilo (ausreichend zu 100 Liter Wein) 5 fl. 50 kr. Receipt wird gratis beigegeben. Für besten Erfolg und gesundes Fabrikat garantire ich.

Spiritus-Ersparnis

erzielt man durch meine unübertroffene **Verstärkungs-Essenz** für Branntweine; dieselbe verleiht den Getränken einen angenehmen, scheinigen Geschmack und ist nur bei mir zu haben.

Preis 3 fl. 50 kr. per Kilo (auf 500—1000 Liter inclusive Gebrauchsanzweisung).

Auser diesen Specialitäten offerire ich sämtliche **Essenzen** für Fabrikation von **Rum, Cognac, feinen Liqueuren** etc. in unübertroffener Vorzüglichkeit. Recepte werden gratis beigegeben. **Preisliste franco.** 1414 50-9

Karl Philipp Pollak,
Essenzen-Specialitäten-Fabrik in Prag.
Solide Vertreter gesucht.

„TROMBITA“ szálloda.

Ma Vasárnap november hó 29-kén a „Trombita“ szálló nagy termében nagy katona

zenei estély

tartatik, melynél a Gr. Grünne 43-dik ezred zenekara, Pospischill ismert karnagya vezetése alatt fog működni.

Kezdeté 8 órakor este. Beléptijegy személyenkint 50 kr.

Figyelmeztetésül: Az estély terített asztaloknál tartatik a nagy teremben. Előjegyzéseket külön asztalokra alólított fogad el ma dél 12 órakor. Hogy minden zavarnak eleje vétessék a zenei előadások alatt asztalok a teremben nem helyezhetők el. — Este 8 óra után egyes belépti jegyek csak is a kávéház és éttermek számára adatkak ki.

1779. 1-1 Tisztelettel
Goldschmidt Lajos.

Értesítés.

A torontálmegyei szabad- elvű párt tagjait értesítjük, miszerint folyó évi november. hó 28-án d. u. 3 órakor Nagy-Becsker. a casinó kistermében

pártértekezlet

tartatott.

Az értekezlet tárgya volt: a központi végrehajtó bizottság megválasztása és az egyes választó kerületekben a pártbizottságok megalakítására párttagok kiküldése.

N.-Becskereken 1891. évi november hó 20-én.

Pártelnökség.

Horgony - Pain - Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölést csusz, kötsvény, tagzsugattás stb. ellen legjobban ajánljatjuk a t. cz. község figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszerárban kapható. —

Csak Horgonnyal valódi!

1764 16-2

Zur Nachricht!

Gelegenheitlich der Winterarbeit mache ich die Geehrten Abnehmer von

Grabmonumenten

aufmerksam, dass ich von welcher Gatung immer gegen eine Drangabe die feinste Arbeit aus dem feinsten Materiale liefere. **Das Stück von 8. an bis 500 G. hinauf.**

Die seit 18. Jahren bestehende Firma empfiehlt sich dem Publikum höflichst

Karl Hart
Steinkreutz-Handlung.
3-1

Jetzt angelangt, und zu haben

bei
Johann Popovics
Specereihandlung.

ZU DEN
„ZWEI MOHREN.“

Echt französ. Cognac, Champagner, Supperfin-Aixeroel, feinsten Jamaika- und Cuba-Rum, echte Pecco-Blüthe, Kaiser-Melange, Souchong- und Cong-Thee.

Sowie: Dessert-Thee, Bäckerei, Sultan-Brod und Chocolate von PH. SUCHARD NEUCHÂTEL, (Sui-se). Malaga-Trauben u. Malaga-Wein, französische handgewählte Mandeln, Ganze u. aufgeschlagene sizilianer Hasel-Nüsse, Görzer-Obst und Görzer-Maroni.

Alle Gattungen marinirte Ostseefische und grobkörniger Kaviar, Liptauer-, Groyer-, Ementhaler-, Imperial-, Trapisten-, Romadur-Käse. Oberländer Hülsen-Früchte und feinste wohlgeschmeckende Caffés in grosser Auswahl.

Sämmtliche Mineralwässer besonders Borszeker Sauerling stets in frischer Füllung zu Originalpreisen. Zuckerl und Bonboniers in neuester Façon zu Christbaum-Dekoration in reicher Auswahl.

Zur Überzeugung der soliden Bedienung und Echtheit meiner obenangeführten Waaren empfehle ich dem hochgeehrten P. T. Publicum einen Probekauf zu machen. 1780 10-1

Czigarettázók!

A ki észszerűen cigarettázik, tudja azt, hogy a cigaretta jószágánál nemcsak a dohány, hanem a papír finomsága is mérvadó. Ezért, de még egészsége érdekében is ügyeljen minden cigarettázó hogy a használható papír finomsága minden kételyt kizáró legyen. Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

„Les dernieres Cartouches“
BRAUNSTEIN FRERES
Párisi gyárából, 65. Boulevard Exelmans

való cigarettapapír, melynek kitűnő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán finom, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papírt szállítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztók között sok félrevezetésnek van kitéve a vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártók cégük nevét kinyomni, a mit pedig a tisztas gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben teljes lapszámaikat és annak minőségét is leszállítják és kevesebb, silány papírt szállítanak. Ezekre utalván, bizást hisszük, hogy minden értelmes cigarettázó a mi „Les dernieres Cartouches“ jegyű árukat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnak, minden más cigarettapapírénál. Együttal figyelemztünk mindenkit, hogy papirostunk czimlapján cégünk neve áll

Braunstein Frères

Cigarettapapírunk és hüvelyek gyári raktára Bécsben, I. Schottenring 25. sz., alatt létezik velődi francia „Les dernieres Cartouches“ papír és az ebből készült hüvely Pancsován kapható May Márkus úrnál. 1430-25-22

Vlahov

Der König der Magenbitter wunderbar verdauungs-befördernd, leicht abführend etc. etc.

Bei der diesjährigen internationalen Ausstellung für Hygiene in Spa (Belgien) mit dem höchsten Preise der:

GOLDENEN MEDAILLE

ausgezeichnet.

Zu haben in allen Caffés, Conditorein, Delicatessenhandlungen etc. etc.

Alleiniger Erzeuger: 1750-28 4
Romano Vlahov Zara

B. Jeder Flasche ist eine Brochure enthaltend Gebrauchsanweisung, ärztliche Atteste etc. etc. beigegeben.

L. LUSER'S TOURISTENPFLASTER

sicher und schnell wirkendes Mittel gegen Hühneraugen Schwielen allenden Fusssohlen, Fersen und an übrigen harten Hautwucherungen.

Wirkung garantiert.

Durch die Apotheken zu beziehen.

Dieses Pflaster existirt nur in einer Grösse z. Fr. 60 kr.

Man verlange ausdrücklich Luser's Touristenpflaster.

Die zahlreichen Anerkennungs-schreiben erliegen im Hauptversandt Depot

L. SCHWENK'S
Apothek Meidling-Wien 1711-50-22

nur echt, wenn jede Gebrauchs-anweisung und jedes Pflaster mit der nebenstehenden Schutzmarke und Unterschrift versehen ist; daher achte man auf diese und weise minderwerthige Nachahmungen zurück.

Pancsova:
Fr. Rada's Apoth.

GYARU-RENDSZER

Legnagyobb védelem népszerűség és felfrissítő ellen

Benger-féle

szárazított valódi

Normal-alsóruhák.

Kifűtve 8 arany éremmel.
Képes arjegyzekek ingyen.

Valódi minőségben és legújanyosb árban

**Főraktár: Pancsova és környéke
számára May Márknál Pancsován.**

Felhívás.

Felhívtnak mindazon ház- tulajdonosok kik f. évi folyamán új épületet vagy toldalék épületet építettek, hogy azt legkésőbb f. évi Decz. hó 1-ig alólírott hivatalban nyeresdő bevallási ívén jelentsék be, ellen esetben az adó a változott körülményre való tekintettel hivatalból fog kirovatni. Egyben felhívtnak mind azok kik, illetve melyek III. oszt. ker. adóval megróva nincs ennek hogy az erre vonatkozó valomásokat alólírott hivatalnál a jelzett határidőig megtenni el ne mulasszák.

Th. városi adóhivatal:
Pancsován 1891. november hó 25.

Szokolay **Andreovich**
adóárnok. ellenőr.

Br. 4112.
1891. por.

Позив.

Сви они последници кућа, који су у току ове године на кућама што довидали или нове какве зграде прозвели, овим се позивају, да то до 1. децембра т. г. на зато одређеном табаку код доле потписаног уреда признати, односно пријавити имају, јер у противном случају ће се с погледом на учињену промену порез званично одредити. Уједно се позивају и сви они, којима привредни данак III. разреда још неби био прописан, да не пропусте то до горе означеног рока код овог уреда пријавити. —

Варошки порезни уред.
У Панчеву 25. нов. 1891.

Соколаји **Андровић**
благжник. 1-1 контролор.

Hohe Provision,
fixes Gehalt,
VORSCHUSS

gewähre Jedermann der sich mit dem Verkaufe von Losen u. Los-Bücheln gegen Abzahlung befasst.

Wechselhaus H. Fuchs, Budapest, Franz
Deák-gasse 12. 1720. 10-7

PREIS-RÄTSEL.

Körrejtély. Erdékes, nélkülözhetlen játék a hosszú téli estékre. A körrejtély csak akkor valódi, ha a gyári jelvényvel, a Horgonyval el van látva. —

Ezer meg ezer szülő dicserőleg elismerte a híres

Horgony - Köépitőszekrények

nagy nevelési értékét; jobb játék nem létezik gyermekek és felnőttek számára! Részletesebbet ezekről valamint a „Körrejtélyről“ képes arjegyzekekünkben találni, melyet minden szülőnek meg kellene rendelni, hogy kellő időben gyermekek számára igazán alkalmas karácsonyi ajándékot kiválaszthassanak és megrendelhetnek. Az arjegyzekek ingyen és bérmentesen küldetnek szét. — Minden köépitőszekrény a „Horgony“ jelvény nélkül közönséges és kieészítésre nem alkalmas utánszok, ennél fogva mindig

Richter-féle Horgony-Köépitőszekrény

kérendő és csak ilyen fogandó el. — Minden finom játékszerekkereskedésben 45 krtól 5 frtig és feljebb kaphatók. — 1765-7-2

Richter F. Ad. és társa. első oszt. m. száz. és kir. szabad. köépitőszekrénygyár.

Bécs, I. Nibelunggasse 4. Olten, Rotterdam, London, E. C., New-York 310 Broadway.